

C2

ÜNİTE 4

OKUMA: Yüzeysel Okuma, Seçici Okuma, Detaylı Okuma

DİNLEME: Konu ve Ana Fikir İçin Dinleme, Seçici Dinleme, Detaylar İçin Dinleme

YAZMA: Paragraf Yazma: Bağdaşıklık-Tutarlılık-Paragraf Bütünlüğü

Kazanımlar

Okuma

- Okuma amacını belirler.
- Okuma amacına uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.
- Farklı uzmanlık alanlarındaki karmaşık metinleri kolaylıkla (veya zorluk çekmeden) anlar.

Dinleme

- Dinleme amacını belirler.
- Dinleme amacına uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.
- Farklı uzmanlık alanlarında dinlediklerini kolaylıkla (veya zorluk çekmeden) anlar.

Yazma

- Yazma amacını belirler.
- Yazma amacına uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.
- Biçim ve içerik özelliklerine dikkat ederek iyi yapılandırılmış metinler yazar.

OKUMA

Okuma, hem günlük hayatta hem de akademik hayatta kullanılan temel dil becerilerinden biridir. Okuma, bir metnin ifade ettiği duygu ve düşünceleri anlamayı hedefleyen bilişsel bir süreçtir. Daha önceki ünitelerde öğrendiğimiz gibi okumanın farklı türleri vardır. Birbirinden farklı her okuma türü farklı okuma teknikleri gerektirir. Okuduğunu anlama becerisi, okuyucunun okuma amaçlarına göre **yüzeysel okuma**, **seçici okuma**, **detaylı okuma** gibi çeşitli teknik ve yöntemler kullanılarak geliştirilir.

Bir metin hakkında genel fikir sahibi olmak istiyorsak detaylara odaklanmadan metni hızlıca gözden geçirir, yani metni yüzeysel okuruz. Metin içerisinde tarih, istatistiksel bilgi, isim, yer vb. arıyorsak hızlı bir şekilde metni tararız; bir diğer deyişle seçici okuruz. Bu iki teknikte de metnin tamamını anlamaya yönelik bir uğraş yoktur. Eğer bir metnin verdiği bilgilerin tümünü anlamaya ve kavramaya yönelik bir isteğimiz varsa bu durumda detaylı okuma yaparız.

Yüzeysel Okuma, Seçici Okuma ve Detaylı Okuma Arasındaki Farklar Nelerdir?

Yüzeysel Okuma	Seçici Okuma	Detaylı Okuma
Metinle ilgili genel bir bilgi (metnin türü, yazılış amacı, kimler için yazıldığı vb.) edinmeye çalışırız.	Tarih, kişi veya yer adı, adres, telefon, numara vb. anahtar sözcükleri bulmaya çalışırız.	Metnin tamamını kavramaya ve anlamaya çalışırız.
Her sözcüğü ve cümleyi okumayız.	Büyük veya farklı yazılmış, tekrarlanan sözcükleri ve cümleleri okuruz.	Her sözcüğü ve cümleyi okuruz.
Metni hızlıca gözden geçiririz.	Metni gözlerimizle hızlıca tararız.	Metni yavaş ve detaylı okuruz.
Gerekli bilgiyi en kısa sürede bulmaya çalışırız.	Gerekli bilgiyi en kısa sürede bulmaya çalışırız.	Zamanla ilgili bir kısıtlamamız yoktur.

Etkinlik 1:

Aşağıdaki röportajı okuyun ve verilen cevapları sorularıyla eşleştirin.

Girişimcilik Vakfı (Girvak), gençlerin girişimcilik dünyasına erkenden atılmalarını sağlamak amacıyla 2014 yılının nisan ayında Türkiye'nin önde gelen girişimcileri tarafından hayata geçirildi. Girvak Genel Müdürü Mehru Aygül ile Girişimcilik Vakfının öyküsünü ve Türkiye'de girişimcilik kültürünü konuştuk.

Röportör (Soru 1): _____?

Mehru Aygül: Vakfın kuruluş öyküsü Sina Afra'ya dayanıyor. Kendisi bir girişimci. Markafoni'nin kurucusu. 2013'te Markafoni'yi sattıktan sonra kendi girişimcilik hikâyesinden yola çıkarak gençlere "yol gösterici olmak" istediğine karar veriyor. Yanına Ümit Boyner, Faruk Eczacıbaşı, Erol Bilecik gibi isimleri de alarak Girvak'ı kuruyorlar. 25 kişi ile yola çıkıyorlar. Bugün ise 45 kişiler. Kendi alanında uzman iş insanlarından, yatırımcı ve girişimcilerden oluşan 45 mütevelli üye. Büyük ailelerin ikinci kuşak çocukları, örneğin Murat Özyeğin, Emre Zorlu da var; Google gibi şirketler de...

Röportör (Soru 2): _____?

Mehru Aygül: Biz insana yatırım yapıyoruz. Seçtiğimiz gençlere de aslında ilham veriyoruz. İki ayda bir, bir girişimcinin hikâyesini dinliyorlar. Etkinlik günü de öğlen yemeğini bizim mütevelli heyetimizle, sponsorumuz olan şirketlerin CEO'larıyla ve girişimcilerle yiyorlar. Türkiye'de gerçekleşen bütün girişimcilik etkinliklerine katılıyorlar. Dünyada birkaç tane çok önemli konferansa ücretsiz olarak katılıyorlar. Ayda 500 TL olmak üzere 12 ay boyunca burs alıyorlar. Bunlar bizim verdiklerimiz. Aslında en önemli şey, kendileri gibi düşünen gençlerle bir arada olma şansı elde ediyorlar.

Röportör (Soru 3): _____?

Mehru Aygül: Bugüne kadar 52 girişim (startup) kuruldu. Bunun yaklaşık 35 tanesi hayatlarına devam ediyor. 15 tanesi yatırım aldı. Bunlardan iki tanesi ikinci tur yatırımını

aldı. Bir tanesi de şirketini sattı. Hepsi birer teknoloji şirketi oldu. Bazısı AR-GE tabanlı teknoloji şirketi. Bazısı bir uygulama ama mutlaka teknolojiyi kullanıyor. Birkaç örnek verecek olursam... Evreka'nın, konteynerler dolduğunda çöp arabalarına haber veren bir sistemi var. Otsimo, otizmli çocuklar için eğitimi demokratikleştiriyor. İki tane e-spor girişimimiz var: Flank ve Gamer Arena.

Röportör (Soru 4): _____?

Mehru Aygül: İş Bankası ana sponsorumuz. Boeing, Allianz, Google, Ünlü & Co., TSKB de var. Bunlarla birlikte programlar düzenliyoruz; ya birlikte proje yapıyoruz ya da kurum içi girişimcilik yapıyoruz. Mesela gençler ve eğitim alanında Google ile birlikte Android Akademi isimli bir program yapıyoruz. Bu sene ikincisine başlayacağız. Orada da amacımız kamusal problemlere çözüm olacak yeni Android yazılım girişimlerini desteklemek. Daha önce akıllı şehirler, vatandaş katılımı ve engelli erişilebilirliğiyle ilgili girişimler yapmıştık. 15 takım arasından üç girişim seçtik. İki tanesi hayatına devam ediyor. Biri elektrikli araçlarla elektrikli şarj ünitesi sahiplerini buluşturan bir pazar yeri ve ödeme sistemi. Uygulama üzerinden şarj ünitesini rezerve edebiliyorsunuz, parasını ödeyebiliyorsunuz. Diğeri ise binaların enerji verimliliğini ölçen ve bunun kurum içerisinde yönetilmesini sağlayan Sensgreen isimli bir uygulama. Elektrikli araçlarla ilgili olan girişimimiz Bluedot, San Francisco'ya açıldı. Benzer bir programı Boeing ile de yapıyoruz. Orada da amacımız havacılık alanında yeni girişimleri bulmak.

Röportör (Soru 5): _____?

Mehru Aygül: Geri vermek diğer adıyla filantropi toplumumuz için çok önemli. Çünkü dünyada filantropi yapanlar, düzenli bağışçılar, toplum için taşın altına elini koyanların hepsi sanayicilerden girişimcilere dönmeye başladı. Türkiye'de ise sistematik bir şeyler olarak bağış yapan kişi sayısı çok az. Bu sayının girişimciler arasında çoğalması önemli. Bu yüzden onlara da ilham vermek istiyoruz. Bunun için, bir partnerimiz var: Founder's Pledge. FP'nin amacı girişimcilerin şirketlerini sattıktan sonra elde ettikleri kârın belirli bir oranını (% 2 gibi) bir sivil toplum kuruluşuna bağışlaması için yönlendirmek. Girişimciler etik bir sözleşme imzalıyor. Biz de bunu teşvik ediyoruz. Türkiye'den dokuz girişimci imzaladı.

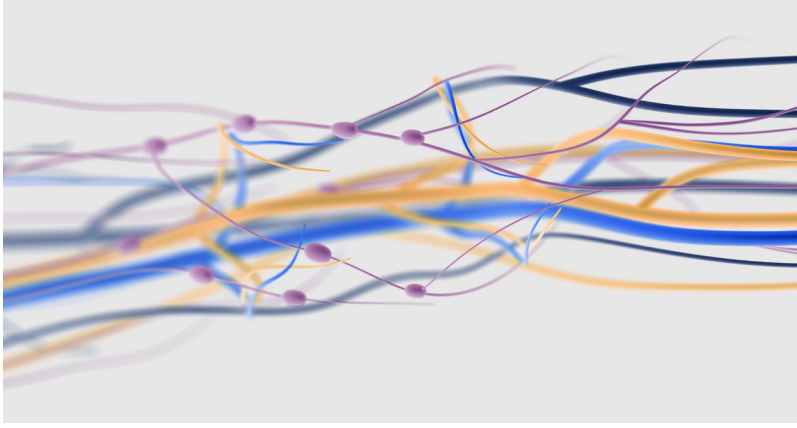
Kaynak: (<https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/toplum/genclerde-degisimin-anahtari-oluyoruz> adresinden düzenlenmiştir.)

- Soru 1: _____ a. Başarılarından bazı örnekler verebilir misiniz?
- Soru 2: _____ b. Ortaklarınızla neler yapıyorsunuz?
- Soru 3: _____ c. Nasıl kuruldu Girvak?
- Soru 4: _____ d. Değişim için bağış kapsamında da çalışmalarınız var değil mi?
- Soru 5: _____ e. Neler yapıyor Girvak?

Etkinlik I:

Aşağıdaki metni okuyun ve paragrafları uygun başlıklarla eşleştirin.

DERİN VEN TROMBOZU

1) _____

Derin Ven Trombozu ilk olarak 1954 yılında Venezuela - ABD arasında 14 saatlik yolculuk sonrası, bir doktorun bacak toplardamarında pıhtı oluştuğunda kayıtlara geçmiş ve bu sorun 1977 yılından sonra popüler hâle gelmiştir. Ardından 28 yaşındaki bayan Emma Christofferson 2000 yılında Sydney'den Londra Heathrow havaalanına uçuşu sırasında gelişen derin ven trombozuna bağlı akciğer embolisi sonucu trajik olarak hayatını kaybetmiştir ve bu hastalık basında büyük yankı bularak "Ekonomi Sınıfı Sendromu" adını almıştır.

2) _____

Araştırmalara göre Ekonomi Sınıfı Sendromu; yerinde sabit oturanlarda, uçak içinde dolaşanlara oranla dört kat daha fazla görülüyor. Literatürde Tokyo Havalimanı'nda yılda 150 kişinin iner inmez pıhtı tanısı ile tedaviye alındığı ve buna karşın %39'unun öldüğü bildiriliyor. Literatürde dört saatten uzun süren uçuşlarda, uçuş sonrası ilk sekiz hafta içerisindeki semptomatik derin ven trombozu insidans oranı, yıllık binde 3.2 olarak belirtilmektedir. EKS, hareket etmenin güç olduğu, dar aralıklı, küçük koltukta seyahat eden ekonomi sınıfı yolcularında daha sık olarak rastlanıyor. Molasız uzun karayolu yolculuklarından sonra da görülse de, en sık uçak yolculuklarının ardından karşılaşıyor.

3) _____

Bacak toplardamar kan akımının, oturan bir insanda, yatan bir insana göre üçte iki oranında daha az olduğu görülmüştür; dolayısıyla hareketsiz bir şekilde oturmak, yolcularda EKS oluşumunda güçlü bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir. Çok sayıda uçuşa maruz kalmak ve uçuş süresinin uzun olması EKS riskini artırmaktadır. Bir çalışmada bu riskin; yaşlı yolcularda, sigara içenlerde, kadınlarda (özellikle doğum kontrol hapı kullananlarda), boyu 165 cm altında veya 185 cm üzerinde ve obez insanlarda (vücut kitle indeksi (VKİ) 25 kg/m² üzerinde olanlarda) daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Bu durum, uzun boylu yolcularda yetersiz bacak mesafesi dolayısı ile bacakların aşırı derecede

katlanması ve damardaki kan akımının durmasına, kısa boylu yolcularda ise yolcunun ayaklarının yere temas etmemesi ve popliteal bölgede koltuğun oluşturduğu basınç ile açıklanmaktadır. Sonuç olarak, uçaklarda, yüksekliği ayarlanabilir koltukların gereksinimine dikkat çekilmektedir.

4) _____

Derin ven trombozu, toplardamar içinde kan akımında %100 kesinti yaratmadığı sürece ciddi semptom vermeyebilir veya kendini göğüs ağrısı, nefes darlığı, çarpıntı ile akciğer embolisi şeklinde gösterebilir. Bacak toplardamarı tam tıkanıp ise semptomlar bacakta ağrı, şişlik, kramp ve şiddetli hassasiyet şeklinde görülür. Semptomlar, uçağın inişi ile ilk 24 saat içinde görülebilirken, yayımlanan bir çalışmada semptomlar, dört olguda yolculuk sırasında, sekiz olguda uçak indikten sonraki birinci günde ve 27 olguda, yolculuk sonrası ilk 15 gün içerisinde görülmüştür ve semptomların ortaya çıkış zamanı ortalaması, yolculuk sonrası dördüncü gün olarak belirtilmiştir.

5) _____

Bu sendroma karşı kendimizi korumak için alacağımız bazı önlemler bulunmaktadır. Örneğin, bacak hareketlerini engellememesi için, bacak altlarına valiz, çanta gibi eşyalar konulmamalıdır. Ayrıca, bacaklarda belli aralıklarla germe, bükme, uzatma gibi hareketler yapılmalıdır. Uygun olursa her saat başı 5-10 dakika kadar ayağa kalkıp gezinmek gereklidir. Uzun süre aynı pozisyonda oturulmaması gerektiği de unutulmamalıdır. Bunlara ek olarak, yolculuk öncesinde ve sırasında bol sıvı alımına dikkat edilmelidir. Son olarak, vücudu sıkmayacak rahat giysiler giyilmelidir. Hatta, 4-6 saatten uzun yolculuklarda varis çorapları kullanılmalıdır.

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/mert-dumantepe-yolculukta-derin-ven-trombozundan-korkun-40529926> adresinden düzenlenmiştir.

Başlık 1: ____	a. Sendromun Görülme Sıklığı
Başlık 2: ____	b. Geliştiğini Anlama Yolları
Başlık 3: ____	c. Engellemek İçin Yapabileceklerimiz
Başlık 4: ____	d. Tehlike Altında Olan Kişiler
Başlık 5: ____	e. Ekonomi Sınıfı Sendromunun Tarihçesi

Etkinlik 3:

Aşağıda verilen metni okuyun ve soruları metne göre yanıtlayın.

ISI YALITIM MALZEMELERİ

Cam Yünü (Fiberglas)

Cam pamuğu olarak da isimlendirilen bu yalıtım malzemesi, silis kumunun eritilerek elyaf hâline getirilmesi ile elde edilir. Çok ince lifler hâlinde üretilen bu malzeme, gerici güçlere karşı olan dayanıklılığını korumanın yanı sıra, bükülebilir niteliktedir. Eritilince kolayca çekilebilir özellik kazanır ve kimyasal etkilere karşı dayanıklıdır. Cam yünü, en

çok tercih edilen yalıtım malzemesi olmasının yanında otomobil gövdelerinin ya da küçük deniz taşıtlarının yapımında kullanılır. Cam yünü ısı yalıtım malzemesi olarak üretilirken şilte veya levha olarak şekillendirilir.

Taş Yünü

Cam yünü ile temelde aynı malzeme içeriklidir. Bir inorganik ham madde olan bazalt veya diyabaz taşının 1350°C-1400°C gibi yüksek sıcaklıkta eritilerek elyaf hâline getirilmesi ile elde edilen bir malzemedir. Yüksek ergime sıcaklığında hazırlanan bu malzemeler cam yününe göre daha ağırdır. Ayrıca yüksek sıcaklıktaki uygulamalar için uygun bir malzemedir. Bu malzeme ısı iletim malzemesi olarak

üretilmesinin yanında, ses ve yangın malzemesi yalıtımı olarak da kullanılır. Taş yünü ısı yalıtım malzemesi olarak üretilirken şilte, levha, boru ve dökme olarak şekillendirilir.

Eksrüde Polistren Köpük

Yapısını oluşturan malzemelerin düzgün dağılım gösterdiği (homojen) hücre yapısına sahip organik bir malzemedir. Ham maddesini oluşturan polistren malzemesinin ekstrüzyon işlemi denen bir yöntemle çekilmesi ile oluşturulur. İçinde talk pudrası ve renklendirici malzemelerin yanında, %3-7 oranında karbondioksit ve %1-6 oranında yanmaya karşı dirençli malzeme kullanılır. Az bir ısı ile ihtiyaçlar doğrultusunda yüzeyi şekillendirilebilir. Endüstride, sandviç çatı ve cephe panellerinde, frigorik kamyon kasalarında, soğuk hava depolarında, acil durum barakalarında, şantiye ve askerî amaçlı korunma ünitelerinde, doğrama sistemlerinin camsız bölümlerinde, ısı yalıtımlı sandviç ara bölme duvarlarında, besi çiftliklerinde kullanılabilir. Eksrüde Polistren Köpük, XPS olarak da bilinir.

Ekspande Polistren Köpük

Polistren ham maddesinin su buharı ile teması sonucu, ham madde granüllerinin içinde bulunan pentan gazının, granülleri şişirmesi ve birbirlerine yapıştırması sonucu meydana gelmektedir. Yapısı %1,5-2 polistren ve %98-98,5 hava içeriklidir. Binaların ısı yalıtımı yanında, ses yalıtımında, soğuk hava depolarında ve ticari depolarda, hafif prefabrik yapı elemanlarında, dekorasyon ve zemin malzemesi altında kullanılmaktadır. Ekspande Polistren Köpük EPS olarak da bilinir.

Poliüretan Köpük

Karbondioksit ve pentan gibi iki ayrı kimyasal malzemenin bir araya getirilmesi ile üretilen organik bir malzemedir. Kullanım yeri ve amacına göre farklı boyut ve teknik özelliklerde boru ve levha olarak üretilebilmektedir. Yalıtım yapılması istenen bölgede sandviç yapısı oluşturularak arası doldurulup püskürtülerek uygulanır.

Kaynak: AÖF, Enerji ve Çevre (s.52-53).

Hangi malzeme...	Cam Yünü (fiberglas)	Taş Yünü	Eksrüde Polistren Köpük	Ekspande Polistren Köpük	Poliüretan Köpük
1. dekorasyon ve zemin malzemesi altında kullanılmaktadır?					
2. XPS olarak da bilinir?					
3. %1-6 oranında yanmaya karşı dirençli malzemeye sahiptir?					
4. otomobil gövdelerinin yapımında kullanılır?					
5. doldurulup püskürtülerek uygulanır?					
6. yangın malzemesi yalıtımı olarak da kullanılır?					
7. su buharı ile temas sonucu oluşur?					
8. karbondioksit ve pentan gazlarının birleşimi ile oluşur?					
9. bükülebilir özelliğe sahiptir?					
10. inorganik bir ham madde kullanır?					

Etkinlik 4:

Aşağıda verilen metni okuyun ve soruları metne göre yanıtlayın.

MODERN SOSYAL PSİKOLOJİ

Bilimsel disiplinlerin tarih yazımında her zaman başlangıç noktası olarak belirli kişi ve/veya gelişmelere referans verilir. Modern sosyal psikolojinin doğuşunda da böyle iki olaydan söz edilebilir: Biri sosyal psikolojik nitelikte görülen bir deney, diğeri de sosyal psikoloji ders kitaplarının yayımlanmasıdır.

Modern sosyal psikoloji, deneysel yöntemle ağırlık veren bir bilim dalıdır. 19. yüzyılın sonlarında Triplett tarafından gerçekleştirilen deney, sosyal psikolojinin ilk deneyi kabul edilir ve bu deney, daha sonradan deneysel yöntemin kazandığı önem yüzünden tarihsel bir başlangıç olarak nitelendirilir. Triplett, bisiklet kullanan insanların yarışta olmaları bile başka bisikletlilerin varlığında, yalnız oldukları duruma göre daha hızlı bisiklet sürdüklerini gözlemlemiş ve bu gözlemini laboratuvarında test etmiştir. Sonuçlar çok kesin olmasa da, sosyal psikoloji kitaplarında yeniden yazıla yazıla, deneyin, başkalarının varlığının performansı artırdığına destek verdiği iddia edilmiştir. Bu konu, daha sonraları sosyal psikolojide “sosyal hızlandırma” adı verilen deneysel çalışmalarla devam etmiştir.

I. Dünya Savaşı'nın hemen sonrasında, ABD'de, ana disiplin psikolojide hem zihin çalışılmasına hem de içgüdü temelli anlayışa eleştiriler yöneltilmiştir. Bunun yerine “davranışçılık” geçmiş ve gitgide psikolojiye egemen olmuştur. Davranışçılar, psikolojinin çalışma nesnesinin gözlenemeyen zihinsel olgular değil, gözlenebilir insan davranışı olması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Psikolojideki davranışçılığı sosyal psikolojiye taşıyan kişi Floyd Allport'tur (Gordon W. Allport'un ağabeyi) ve sosyal psikoloji alanında uzun süre etkili olacak “Sosyal Psikoloji” başlıklı ders kitabını 1924'te davranışçı bir bakış açısından yazmıştır. Diğer davranışçılar gibi Allport da, sosyal psikolojinin ciddiye alınmak istiyorsa deneysel bir bilim olması gerektiğini ve bunun için de davranışçı ilkelerin uygulanması gerektiğini öne sürmüştür. Davranışçı sosyal psikolojinin temsilcisi Allport, “grup zihni” kavramını gözlenemeyen bir yapı olduğu gerekçesiyle reddetmiş, hatta psikolojik anlamda (fiziksel anlamda değil) “grup” diye bir olgunun da var olamayacağını öne sürmüştür. Ona göre grup; bireylerin düşündüğü, hissettiği, davrandığı anlamda düşünemez, hissedemez ve davranamaz. Grup, bireylerin özelliklerinin toplamından daha fazla bir şey değildir ve dolayısıyla grup davranışını anlamak için birey psikolojisini bilmek yeterlidir. Davranışçı sosyal psikoloji bireyselci ve indirgemecidir. Karmaşık sistemleri anlamak için sistemleri, onu oluşturan parçalara indirger.

1970'lerin ortalarında, günümüzde de sosyal psikoloji alanını ağırlıklı olarak belirlemeye devam eden “sosyal biliş” yaklaşımı ortaya çıkmıştır. Yukarıda ana hatları çizilen

tarihsel süreçten de anlaşılabilirliği gibi, sosyal psikoloji için zihinsel olguların (bilişlerin) çalışılması yeni bir gelişme değildir; tarih boyunca zihinsel olgular sürekli bu disiplinde var olmuştur. Ancak sosyal biliş yaklaşımının yeniliği, 1960'ların ortasında ana disiplin psikolojide davranışçılık yerine geçen bilişsel akımın sosyal psikolojiye taşınmış olmasıdır. Bu bilişsel yaklaşım, insan zihnini, tıpkı bilgisayar gibi bir bilgi işleme düzeneği olarak görmektedir. Sosyal psikolojide sosyal biliş yaklaşımının temsilcileri, bilgisayar ve insan zihni arasında kurulan bu analogiyi aynen kabul etmişler ve bu bilgi işleme düzeneğinin sosyal dünya hakkındaki bilgiyi nasıl işlediğine odaklanmışlardır. Diğer bir deyişle, ana disiplin psikolojideki bilişsel yaklaşım, sosyal psikolojiye “sosyal biliş” yaklaşımıyla uyarlanmıştı. Bu yaklaşımın temel varsayımı, sosyal dünyanın çok karmaşık olması ve insanın sınırlı bilgi işleme kapasitesi olan zihninin bu karmaşıklığın üstesinden gelememesidir. Bu yüzden de, sosyal dünyaya ait bilgiyi işlerken kestirme yollar kullanırız ve bu da bilgi işlemede hatalı sonuçlara yol açar. Bu varsayımların izlerini sosyal psikolojide en çok kalıp yargıların oluşturulması ve ilk izlenim oluşturma konularında bulmak mümkündür.

Kaynak: AÖF, Sosyal Psikoloji (s. 5-8).

Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Triplett'in deneyini önemli kılan deneyin yöntemidir.	☐	☐
2. İnsanlar etraflarında insan olmadığında daha yavaş bisiklet kullanma eğilimi göstermektedirler.	☐	☐
3. Triplett'in deneyi psikoloji alanında yeterince ilgi görmemiştir.	☐	☐
4. Sosyal hızlandırma Floyd Allport'un alana kazandırdığı bir kavram olmuştur.	☐	☐
5. Davranışçılık anlayışının psikoloji alanında egemen olması I. Dünya Savaşı'nın sonrasında olmuştur.	☐	☐
6. Davranışçılık ekolü psikolojide insanların gözlemlenebilen eylemlerine odaklanmıştır.	☐	☐
7. Davranışçı anlayışa göre insan zihninde bireyler gruplar hâlinde hareket etmektedir.	☐	☐
8. Davranışçılara göre grubun psikolojisini anlamak için bireyin zihnine odaklanmak yeterli olacaktır.	☐	☐
9. Sosyal psikolojide biliş kavramı 1970'lerde ortaya çıkmıştır.	☐	☐
10. Bilişsel yaklaşımda insan zihni bir bilgisayara benzetilmektedir.	☐	☐

Etkinlik 5:

Aşağıda verilen metni okuyun ve soruları metne göre yanıtlayın.

TEMEL ENERJİ TERİMLERİ

Güneş Enerjisi

Güneş enerjisi, kaynağını güneşteki füzyon tepkimelerinden alan temiz bir enerji kaynağıdır. Füzyon tepkimesi; iki atom çekirdeğinin birleşerek daha ağır bir atom çekirdeği oluşturduğu tepkimedir. Güneş kolektörü, güneş ışınlarının absorpsiyonu yoluyla ısı enerjisiye dönüştürülerek bir akışkana transferi için tasarlanmış bir cihazdır. Kullanılan akışkanın, konstrüksiyon ve yöntemle ilgili olarak çeşitli tipleri bulunmaktadır. Güneş kolektörünün görevi, güneş ışınımını ikincil bir devreye faydalı ısı enerjisi olarak aktarmaktır. Kolektör içinde bu aktarımı gerçekleştiren bileşen absorberdir. Absorber; ışınım yoluyla alınan enerjinin absorbe edilmesini sağlayan sistem parçasıdır. Absorber yüzeyi, ışınımı absorbe etmesi ve mümkün olan en az ışınımı yansıtması için kaplanmıştır ve üretilen ısıyı borular vasıtasıyla ısı taşıyıcı akışkana aktarır. Hava taşıyıcı kolektörler, ısı taşıyıcı akışkan olarak havayı kullanan güneş kolektörleridir. Sıvı taşıyıcılı kolektörler, ısı taşıyıcı akışkan olarak bir sıvının kullanıldığı güneş kolektörleridir.

Rüzgâr Enerjisi

Güneşten gelen ışınlar dünya atmosferinde ısınmaya neden olmaktadır. Isınarak yoğunluğu azalan hava yükselmekte, bu havanın yerini soğuk hava doldurmaktadır. Bu hava akımı, dünyanın kendi etrafında dönmesiyle de birleşince, önemli ölçüde kinetik enerji taşıyan hava hareketleri oluşmaktadır. Rüzgâr enerjisi, rüzgârı oluşturan hava akımının sahip olduğu hareket (kinetik) enerjisidir. Rüzgâr türbinleri, hareket hâlindeki havanın kinetik enerjisini mekanik enerjiye dönüştüren sistemlerdir. Rüzgâr akımının taşıdığı kinetik enerjinin kanatlı bir türbini, mekanik olarak döndürmesi ile türbine bağlı bir jeneratör grubunda elektrik üretilir. Rüzgâr türbinleri genellikle iki ya da üç rotor kanatlı olup, rüzgârın bu kanatlara uyguladığı basınç ile dairesel bir dönme hareketi oluşur. Türbin kanadı, rüzgâr

enerjisini, türbin ana milini etkileyen kinetik enerjiye dönüştüren türbin parçasıdır. Rüzgâr santralleri, rüzgâr enerjisini mekanik enerjiye, mekanik enerjinin de elektrik enerjisine dönüştürüldüğü tesislerdir. Rüzgâr santrallerinin kurulacağı yerler için ortalama rüzgâr ve saatlik rüzgâr hızları genellikle meteoroloji istasyonlarından alınmaktadır.

Jeotermal Enerji

Jeotermal enerji, kaynağını yerkürenin derinliklerindeki magmadan ve kayalardaki radyoaktivite ile oluşan sıcaklıktan alan bir enerjidir. Bu enerji ile yeraltında bulunan sular çeşitli sıcaklık derecelerinde ısınmaktadır. Bu sıcak sudan, konut ısıtmada ve elektrik üretiminde yararlanılmaktadır.

Doğrudan kullanım jeotermal akışkanın enerjisinin ısıtmada veya sıcak kullanım suyu üretiminde kullanılmasıdır. Bu uygulamada yer altına indirilen boru demetlerinde dolaştırılarak ısıtılan akışkan, bina ısıtmada veya kullanım sıcak suyu olarak kullanılmaktadır. Dolaylı kullanım jeotermal santral, jeotermal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren tesislerdir. Bu santrallerde buhar hâline gelen aracı akışkan, bir buhar türbininden geçirilerek elektrik enerjisi üretilmektedir. Buhar türbinleri; içerisinden geçen su buharının kanatları döndürmesi, kanatların da mili, milin ise diğer üniteleri döndürmesi suretiyle güç üreten makinelerdir.

Hidrojen Enerjisi

Hidrojen, atom sayısı 1 ve tüm elementler arasında en hafif olan kimyasal bir elementtir. Normal şartlar altında renksiz, kokusuz, metalik olmayan, tatsız ve yanıcı bir gazdır. Evrenin kütlece % 75'ini ve atom sayısı açısından % 90'ını oluşturur. Dünyada çok fazla miktarda bulunan bu elementin yakıt kaynağı olarak tercih edilmesinin önemli nedenleri, benzine göre daha yüksek verimli olması ve temiz bir enerji kaynağı olmasıdır. Dünya üzerinde bulunan fosil kaynaklı yakıtların tükenmesi nedeniyle hidrojenin günümüzdeki kullanımına ait çalışmalar giderek artmaktadır. Bu durum da hidrojenin tartışmasız bir biçimde geleceğin yakıtları arasına girmesine neden olmuştur. Öte yandan doğada bulunan sudaki hidrojenin ayrıştırılması gereklidir bu da ayrı bir enerji kullanımını gerektirmektedir. Ayrıca henüz hidrojenin depolanmasında küçük hacimli depolama sistemlerine ulaşamamıştır.

Nükleer Enerji

İlk kez 1986 yılında Fransız fizikçi Becquerel tarafından keşfedilmiş olan nükleer enerji, ağır radyoaktif atomların, daha küçük atomlara bölünmesi (filyon – parçalanma - bölünme - bozunma) veya daha ağır atomları oluşturması (füzyon - birleşme – bir araya gelme) sonucu çok büyük miktarda açığa çıkan bir enerji türüdür. Güneşteki reaksiyonlar füzyon reaksiyonudur. Uranyum ve toryum gibi nükleer ham maddeleri küçük atomlara bölünerek filyon reaksiyonu gerçekleştirilir. Filyon reaksiyonu nükleer reaktörlerde gerçekleştirilir. Reaktörde, filyon ile elde edilen yüksek miktardaki enerji, kapalı çevrimli bir akışkana (saf su özelliğinde) aktarılır. Bu akışkan çevreye verilmez. Kapalı çevrimdeki bu akışkan, açık çevrimdeki bir başka suyu ısıtarak buradaki buharından faydalanır. Buharın ısı buhar türbini aracılığıyla elektrik enerjisine dönüştürülerek kullanılır.

Kaynak: AÖF, Enerji Analizi. 2522-0-0-0-1209-V01'den düzenlenmiştir.

Hangi enerji türü...	Güneş Enerjisi	Rüzgâr Enerjisi	Jeotermal Enerji	Hidrojen Enerjisi	Nükleer Enerji
1. dünya üzerinde bol miktarda bulunan ve temiz bir enerji türüdür?					
2. sıcak su üretiminde sıklıkla kullanılır?					
3. elektrik üretmek için su buharının türbin içinde kanatları döndürmesinde kullanılır?					
4. iki atom çekirdeğinin birleşmesi ile oluşan bir tepkime sonrası ortaya çıkar?					
5. atomların daha küçük atomlar üretmesi sonrası yüksek enerji ortaya çıkarır?					
6. atmosferdeki hava hareketleri sonucu ortaya çıkar?					
7. için önümüzdeki yıllarda daha çok önem kazanması öngörülmektedir?					
8. bir akışkan yardımıyla suyu ısıtarak enerji üretir?					
9. ısının borular aracılığıyla başka emilme sürecini içerir?					
10. hem kinetik hem de mekanik enerji kullanır?					

DİNLEME

Dinleme, okuma gibi başkaları tarafından ifade edilen duygu ve düşünceleri anlama becerisidir. Daha önceki ünitelerde gördüğümüz gibi dinleme becerisini geliştirmek için dinleyicinin konumuna ve amacına göre **konu ve ana fikir için dinleme, seçici dinleme ve detaylar için dinleme** gibi çeşitli teknikler kullanılır.

Konu ve ana fikir için dinleme, herhangi bir dinleme metninde ayrıntılara odaklanmadan metnin genel konusunu anlamak ve ana fikrine ulaşmak için kullanılır.

Seçici dinleme, anahtar kelimeleri veya fikirleri ararken sıklıkla kullanılan, ayrıntılara odaklanmadan gerçekleştirilen dinleme tekniğidir.

Detaylar için dinleme, metindeki her ayrıntının dinlenmesi ve kavranmasıdır. Bu aşamada bilinmeyen sözcüklerin anlamları tahmin edilmeye çalışılır ve dinlenen bölümler birbiriyle ilişkilendirilir.

Konu ve Ana Fikir İçin Dinleme, Seçici Dinleme ve Detaylar İçin Dinleme Arasındaki Farklar Nelerdir?

Konu ve Ana Fikir İçin Dinleme	Seçici Dinleme	Detaylar İçin Dinleme
Dinleme metninin konusu, türü, hedef kitlesi ve amacı ile ilgili genel fikir edinmeye ve metnin ana fikrini bulmaya çalışmalıyız.	Dinleme metni içerisindeki tarih, kişi, yer adı, adres, telefon, nesne, sayı, miktar vb. ayrıntıları bulmaya çalışmalıyız.	Dinleme sırasında “Ne?, Nasıl?, Neden?, Nerede?, Ne zaman? ve Kim?” sorularına yanıt bulmaya; konuyla ilgili her ayrıntıyı kavramaya çalışmalıyız.
İşitilen her sözcüğü ve cümleyi anlamaya çalışmamalıyız.	Anlatılanların içinden ilgi ve ihtiyaca yönelik olan bilgiyi anlamaya çalışmalıyız. Her sözcüğü ve cümleyi anlamaya çalışmamalıyız.	Konuşmacıların aktardığı konuyla ilgili ayrıntıları bilmeye, metnin içeriğini tam anlamıyla kavramaya çalışmalıyız.
Dinleme metninin konusunu ve ana fikrini bulabilmek için konuşmacının vurgu ve tonlaması gibi ipuçlarından faydalanabiliriz.	Dinlemeden önce konuşmaya dair genel bir fikir edinebilir, dinleme sırasında ise konuşmacının vurgusundan, tonlamasından ve kullandığı ikilemelerden faydalanabiliriz.	Dinleme sırasında konuşmacının ses tonu, beden dili ve aktardığı örneklerden faydalanabiliriz.

Etkinlik 6:

Bir haber sayfasının 5 farklı bölümünden alınmış kısa haberler dinleyeceksiniz. Haberleri dinleyin her birini konuları ile eşleştirin.

- Haber 1: _____ a. Önemli başarı
Haber 2: _____ b. Sahip olunması gereken bir beceri
Haber 3: _____ c. Beklenen tehlike
Haber 4: _____ d. Dikkat edilmesi gereken bir durum
Haber 5: _____ e. Uluslararası bir organizasyon

Etkinlik 7:

araç gereç hazırlığı	oyun olarak	yaparak	olay örgüsü	müzik dağarcığı	uygulanarak
----------------------	-------------	---------	-------------	-----------------	-------------

1. Kutu içerisinde verilen sözcükleri kullanarak aşağıdaki cümleleri metne uygun şekilde tamamlayın.

- Öğrenmede çok etkililiği olan “ _____, yaşayarak öğrenme yöntemi” oyunla ve canlandırmayla gerçekleşir.
- Oyunlaştırmadan anlaşılması gereken, yalnızca “ oynamak” değil, aynı zamanda ifade ve _____ oluşturmaktır.
- Bu yöntem, çocukların bir doğa olayını, bir öyküyü, yaşamdan bir kesiti, öykünme yoluyla _____ canlandırmalarıdır.
- Bunun müzik öğretiminde bir yöntem olarak kullanılması değişik teknikler _____ gerçekleştirilebilir.
- Canlandırma yöntemiyle müzik öğretimi uygulamalarında da öğretmenin, etkinlik amaçlarına uygun _____ oluşturması önemlidir.
- Öğretmenin ayrıca, _____ sırasında dikkat etmesi gerekir.

2. Aşağıda verilen etkinlik türlerini metinde bahsedilen tekniklerle eşleştirin.

- Şarkı sözlerini beden dili ile anlatma _____ a. birinci teknik
- Sözsüz müzikleri canlandırma _____
- Şarkılı oyunlar oynama _____ b. ikinci teknik
- Ortak kültür ürünü etkinliklerle canlandırma _____
- Şarkının öyküsünü devinim ile canlandırma _____ c. üçüncü teknik
- Bağımsız ya da kümeler hâlinde canlandırma _____

Etkinlik 8:

Metni dinleyin ve soruları metne göre yanıtlayın.

MERKEZÎ ISITMA SİSTEMLERİ

1. Isıtma sistemine sıcak su (ısıtıcı akışkan) sağlayan ünitenin adı nedir?

- a) Radyatör
- b) Kazan
- c) Sirkülasyon pompası
- d) Daire
- e) Sistem

2. Aşağıdakilerden hangisi merkezî sistemin doğal gazlı cihazları arasında yer almaz?

- a) Çelik kazanlar
- b) Döküm kazanlar
- c) Yoğuşmalı kazanlar
- d) Radyatör sistemleri
- e) Kaskad sistemleri

3. Geç ısınan kazan türü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Döküm
- b) Çelik
- c) Yoğuşmalı
- d) Klasik
- e) Metal

4. Çabuk soğuyan kazan türü aşağıdakilerden hangisidir?

- Döküm
- Çelik
- Yoğuşmalı
- Klasik
- Metal

5. Yakıtın gizli ısını sistemine geri kazandıran kazan türü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Döküm
- b) Çelik
- c) Yoğuşmalı
- d) Klasik
- e) Metal

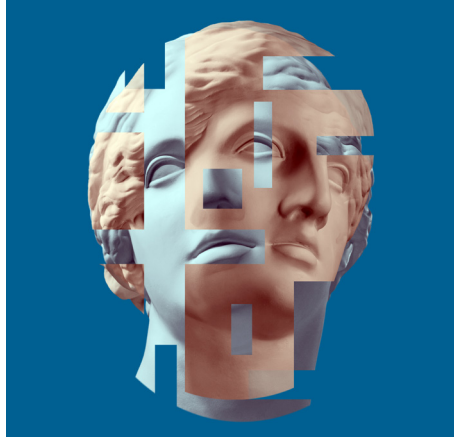
6. Kaskad sistemi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) En az 2, en çok 16 adet cihaz kaskad sistemiyle bağlanabilir.
- b) Kullanılan su hacmi daha azdır.
- c) Kazan dairesinde daha az yer kaplar.
- d) Bakım ve yedekleme imkânı vardır.
- e) Mevsim geçişlerinde bu sistem kullanılmaz.

Etkinlik 9:

Metni dinleyin ve boşlukları en fazla bir sözcük kullanarak doldurun.

POSTMODERN FELSEFE AÇISINDAN EĞİTİM

1. Postmodernizm siyasal, sosyal, ekonomik gibi çok geniş alanlara etki ettiği için sadece bir _____ felsefesi olarak görülmemektedir.
2. Postmodern anlayış mevcut tüm toplumsal ve modern bakış açılarına karşı _____ bir bakış açısı sunar.
3. Postmodern felsefeye göre eğitim sistemleri kesin bir bütünlük değil _____ bir oluş sunmalıdır.
4. Toplumların kademeli olarak sanayi toplumu özelliğini kaybetmesi ile eğitimin artık _____ kazandırma işlevi önemini de kaybetmektedir.
5. Bireyde esneklik, özerklik, dinamizm, yüksek iletişim becerisi, empati gibi özelliklerle birlikte _____ düşünce becerisinin de geliştirilmesi gerekmektedir.
6. Postmodernizm eğitim programlarında çok yönlülük ve çok _____

anlayışını benimser.

7. Postmodernizm özü itibariyle esnek olduğu için _____ bir program anlayışını reddeder.
8. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde bilginin öğrenilmesinden ziyade bilginin _____ önem kazanmıştır.
9. Bilginin kısa süre içerisinde yayılması ve güncelliğini yitirmesi sebebiyle bilgi öğrenmek değil bilgi öğrenme _____ edinmek ön plana çıkmaktadır.
10. Postmodernist anlayışta _____ koşulu olmadığı için her yer uygulama alanı olarak kabul edilir.
11. Modernist eğitime zıt olarak postmodernist eğitim _____ merkezli değildir.
12. Postmodernist eğitimde öğretmen ve öğrenci arasındaki mesafeler kaldırılarak bir _____ ilişkisi kurulur.
13. Postmodernizmde kitle kültürü yerine toplumun _____ değerleri kabul görür.
14. Postmodern anlayışta evrensel doğruluk ve sınıf kuralları olmadığı gibi, esneklik ve _____ odaklılık ön plana çıkmaya başlamıştır.

Etkinlik 10:

Metni dinleyin ve soruları metne göre yanıtlayın.

UZAYDAKİ MADDE SAYISI

1. Maddenin daha büyük kümeler hâlinde birleşmesinin temel nedeni nedir?

- a) İlk patlamadan sonra genişlemenin başlaması
- b) Evrenimizin 13,8 milyar yıl önce oluşmaya başlaması
- c) Maddenin uzaydaki dağılımı
- d) Kütle çekim kuvveti
- e) Uzaydaki madde yapısı

2. Şili’de yapılan deneyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Uluslararası bir ekip tarafından yapılmıştır.
- b) Araştırmada beklenmedik sonuçlara ulaşılmıştır.
- c) Gözlem için çok fazla miktarda görüntü kullanılmıştır.
- d) Kütleçekimsel mercekleme ile galaksilerden gelen ışıktaki hafifçe sapmalar olmuştur.
- e) Görüntülerdeki çokça sayıda galaksinin doğrultuları sistematik şekilde tespit edilmiştir.

3. Kütleçekimsel mercekleme ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- a) Yıldız, toz veya gaz maddeleriyle ilgili bir kavramdır.
- b) Karanlık maddelerin oluşumunu sağlar.
- c) Kütlelerin büyüklükleri hakkında fikir verebilir.
- d) Karanlık maddelerin yerini sapma açısı kullanmadan tespit edebilir.
- e) Küçük mercekleme büyük kütleler; büyük mercekleme küçük kütleler içindir.

4. Yapılan deneyin en önemli bulgusu aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- a) Evrende sanılandan daha az madde olduğunun bulunması
- b) Yoğunlukları gösteren kütle dağılım haritasının oluşturulması
- c) Kütleçekimsel merceklenme ile yapılan en kesin çalışma olması
- d) Gökyüzünün farklı bölgelerinde gözlem yapılması
- e) ESA’nın Planck uydularıyla yaptığı gözlemlerle uyuşmaması

5. Yeni sonuçların bilim dünyasına etkisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Karanlık maddenin kozmik ağı ile ilgili sonuçlar bilimi şaşırtabilir.
- b) Evrendeki maddenin beşte biri yok olabilir.
- c) Tutarsız sonuçlar ile yeni çalışmaların önü açılabilir.
- d) İlk patlama ile ilgili teorik model geliştirilebilir.
- e) Evreni daha iyi tanımamıza yardımcı olabilir.

YAZMA

Akademik yazma belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir. Okuma ve dinlemede olduğu gibi yazarın ve hedef kitlenin konumuna ve yazmanın amacına bağlı olarak farklı yazı türleri vardır. Her türün bir yazma biçimi ve kendine özgü özellikleri vardır. Paragraf yazma, akademik yazı türlerinden biridir. Daha önceki ünitelerde de belirtildiği gibi iyi yazılmış, bütünlüğü sağlanmış bir paragrafta aşağıdaki özellikler aranır:

- Paragrafta, savunulan konuyu belirten bir ana fikir cümlesi vardır.
- Ana fikir cümlesiyle ilişkili yardımcı düşünceler ve örnekler bulunur.
- Paragrafın sonunda savunulan konuyu özetleyen bir sonuç cümlesi vardır.
- Paragraf içerisindeki cümleler dil ve içerik açısından birbiriyle tutarlıdır. Yani, paragraf tutarlı ve bağdaşık olmalıdır.
- Cümleler arasında akıcılığı sağlamak için bağlaçlardan faydalanılır.

Etkinlik 11:

Metinleri okuyun ve soruları metne göre yanıtlayın.

Araç olarak kullanılmasından, herhangi bir konunun, olayın ya da eğitim ünitesinin drama yöntemiyle işlenmesi; amaç olarak kullanılmasından ise dramanın öğretilmesi anlaşılır. Yani araç olarak dramanın kullanılması dramanın bir öğretim yöntemi olarak seçilmesi anlamına gelir. Öte yandan amaç olarak kullanılması ise “Drama Dersi” olarak dramanın kendi konularının öğretilmesi olarak yorumlanır. Drama ister amaç isterse araç olarak kullanılsın her iki uygulama boyutunda da çocuğun çok yönlü gelişimine odaklanılır. Drama uygulamalarında özellikle çocukların yaparak, yaşayarak öğrenmeleri amaçlanır ve etkin öğrenme yolları gerçekleştirilir.

Kaynak: AÖF, Çocuk ve Drama (s. 7).

1. Aşağıda verilen sözcüklerden hangisinin bu metnin ana fikir cümlesinde yer alması beklenemez?

- Eğitim
- Öykü
- Drama
- Araç
- Amaç

..... İnsanlık tarihinde bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Fransa'da başlayan ve daha sonra diğer Avrupa devletlerine yayılan Aydınlanma Düşüncesi, Hristiyanlığın hâkimiyetindeki geleneksel dünya görüşü temelinde kökleşmiş olan anlayışa karşı gelişen bir harekettir. Dünyayı anlama yolu olarak batıl inanç ve doğüstü inancı reddeden Aydınlanma Düşüncesi, insan, toplum ve doğa hakkında yeni bir düşünce çerçevesinin yaratılmasını ifade eder.

Kaynak: AÖF, Sosyoloji (s. 6).

2. Aşağıdakilerden hangisi verilen metin için bir ana fikir cümlesi olabilir?

- Avrupa ve Aydınlanma
- Aydınlanma Hristiyanlığa özgü olarak ortaya çıkmıştır.
- Avrupa'da çok çeşitli hareketler görülmüştür.
- Aydınlanma hareketi kendinden önceki hareketlerden esinlenmiştir.
- Aydınlanma, Avrupa'da ortaya çıkan farklı alanlarda oluşan bir harekettir.

Etkinlik 12:

Aşağıda verilen metinlerin ana fikir cümlelerini yazın.

A.

.....
Bu işi profesyonel olarak icra etmeyi istemek, filme ya da diziye dönüşecek bir metin kaleme alma fikrinden heyecan duymak, bu alanda yetenekli olduğunu düşünmek, yenilikçi fikirlerin ilgi çekeceğine inanmak senaryo yazmak için geçerli nedenler olabilir. Ancak, bunlardan hiçbiri, eğer çok daha temel bir motivasyona sahip değilseniz, bu son derece zor süreci tamamlamanız için yeterli olmayacaktır. O temel motivasyon, pek çok romancı, öykücü, çizgi romancı ya da oyun yazarıyla aynıdır: Hikâye anlatma isteği.

Kaynak: AÖF, Senaryo Yazarlığı (s. 7).

B.

.....
Savaşlar, yaşanan kıtlıklar, inanç ve etnik ayrımlar, doğal afetler, ekonomik krizler, terör, ucuz iş gücü talebi, merak güdüsü göç hareketinin nedenlerinden sadece bazılarıdır. Göçün ekonomik olan ve olmayan nedenleri bulunmaktadır. Daha iyi iş imkânları, insanın kendisinin ve ailesinin yaşam standardını yükseltme arzusu gibi nedenler ekonomik faktörler arasında sayılırken; siyasal nedenlerle, ırk ayrımından kaçmak ya da akrabalarına yakın olmak gibi ekonomik olmayan nedenlerle de göç ortaya çıkmaktadır. Nedenler ne kadar farklı olursa olsun var olan gerçek ise göçlerin küreselleşen dünyada hızla artarak devam ettiği ve edeceğidir.

Kaynak: AÖF, Göç ve Göçmen Sorunları (s.4).

Etkinlik 13:

Metinleri okuyun ve soruları metne göre yanıtlayın.

Yaşlı bakımının aile üyeleri arasında bölüşülmesi, aile üyelerinin tümünün bakım işine katılması aile içinde yaşanacak birçok sorunun önüne geçecektir. _____

Sonuç olarak, yaşlı bakımında iş bölümü yapmak her açıdan faydalıdır.

Kaynak: AÖF, Yaşlılarda Çatışma ve Stres Yönetimi (s.11)

1. Yukarıda “yaşlı bakımı” ile ilgili bir metnin ana fikir ve sonuç cümleleri verilmiştir. Paragrafın ortasında yer alan yardımcı düşünceler metinden çıkarılmıştır. Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisi metinden çıkarılan yardımcı düşüncelerden biri olamaz?

- Bakım alan yaşlının ve yakınlarının yaşam kalitesinde iyileşme olur.
- Yaşlının ailesi tarafından bakılmasında görev paylaşımına yaşlı karar verir.
- Alınan önlemler yaşlıyı memnun eder ve aileyi parçalanmaktan korur.
- Yaşlının yakınları tarafından bakılması yaşlının eski yaşamını sürdürmesini sağlar.
- Yaşlının yanında yakınlarının olması onun toplumdaki izole olmasını engeller.

Çocuğun, kendini en doğal ve yaratıcı biçimde tanımladığı yol, oyundur. Öğrenmede çok etkililiği olan “yaparak, yaşayarak öğrenme yöntemi” de oyunla ve canlandırmayla gerçekleşir. Bu nedenle, _____

_____. Burada oyunlaştırmadan anlaşılması gereken, yalnızca “oynamak” değil, aynı zamanda ifade ve olay örgüsü de oluşturmaktır. Oyunlaştırma yönteminde, çocuğun yaşantıya dönüştürerek öğrendiği, öğrendiğini kolay unutmadığı pek çok bilgi alanından biri de müziktir. Bu yöntem çocukların bir doğa olayını, bir öyküyü, yaşamdan bir kesiti, öykünme yoluyla oynayarak canlandırmalarıdır.

Kaynak: AÖF, Müzik ve Görsel Sanatlar Öğretimi (s.96).

2. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yukarıdaki paragrafın birinci yardımcı düşüncesi olabilir?

- oyuncakların kullanımı çok önemlidir.
- çocukların sokakta oynaması desteklenmelidir.
- oyun ve canlandırmayı birbirinden ayırmak gerekir.
- oyun olmayan durum ya da bilgileri de oyunlaştırmak öğrenmeyi kolaylaştıracaktır.
- oyun diğer tüm öğrenme yöntemlerinden daha etkilidir.

Etkinlik 14:

Aşağıdaki metni okuyun ve tablo içinde verilen sözcükleri / sözcük gruplarını, cümleleri birbirine bağlamak için doğru yerlere yerleştirin.

Bu nedenle	Örneğin	Aksi takdirde	Bu bağlamda	Bu durumda	Unutulmalıdır ki	Ancak
------------	---------	---------------	-------------	------------	------------------	-------

Günlük yaşama yerleştirilen bir fiziksel aktivitenin oluşturduğu iş yükü yaşlının mevcut kapasitesinin üzerinde olmamalıdır. 1) _____, o fiziksel aktivite, o yaşlı için istenmeyen bir etkinliğe dönüşür. 2) _____ stresle mücadelede fiziksel aktivitenin pozitif etkilerinden yararlanılmamış olunacaktır. 3) _____, yaşamında hiç düzenli fiziksel aktivite, spor ve sağlıklı yaşlanma kültürü olmayan yaşlı bir birey için aniden fiziksel aktivite programını günlük rutinine yerleştirmek ve buna düzenli katılmasını beklemek pek gerçekçi olmayabilir. 4) _____, yaşlının keyif aldığı ve istediği fiziksel aktivite türlerine haftalık programda sınırlı sayıda, sürede yer vermek ve bunu aşamalı olarak, yaşlının gösterdiği uyuma paralel olarak arttırmak gerekir. 5) _____ bazı yaşlılar için klasik esneklik ve kuvvetlendirme egzersiz seansına katılmak pek ilgi çekici olmayabilir. 6) _____ kapalı yüzme havuzunda su içi egzersiz ve yüzme seansına katılmak daha cezbedicidir. 7) _____, başlangıçta fiziksel aktiviteye uyumu ve ilgisini arttırmak amacıyla egzersiz salonunda seanslara katılmak yerine havuzda seansları düzenlemek yaşlının aktiviteye katılımı için doğru bir strateji olacaktır.

Kaynak: AÖF, Yaşlılarda Çatışma ve Stres Yönetimi (s. 175).

Etkinlik 15:

23

Dr. Bregni, kendi geliştirdiği “Tanımla-Edin-Oluştur (TEO)” yöntemi ile oyunları kullanarak yabancı bir dil öğrenen öğrencilerin sözcük dağarcıklarını artırmayı, onlara dil bilgisi kurallarını benimsetmeyi ve söz konusu yabancı dilin ait olduğu kültürü tanıtmayı hedefliyor. _____

_____. Dr. Bregni özellikle 2009’dan sonra oyunların gerçekçi ortamları yansıtacak şekilde kurgulandığını ve gerek dil gerekse kültürel öğeler bakımından zenginleştirildiğini düşünüyor.

Kaynak: TUBİTAK- Bilim ve Teknik “Bilgisayar Oyunları Yabancı Dil Öğrenmeye Yardımcı Olabilir” Nurulhude Baykal’ın yazısından düzenlenmiştir.

- I. Bu sayede öğrenciler yabancı dil ile etkileşim kurabiliyor.
- II. Bunun için belirli oyun bölümleri için sözcük ve dil bilgisi alıştırmaları hazırlayıp bunları oyuna uyguluyor.
- III. Yabancı dilde bilgisayar oyunu oynarken kurguya dâhil sözcük ve ifadeleri oyunun türüne göre işitsel ve görsel olarak algılamak mümkün.
- IV. Oyun sonrası öğrencilerinden konuyu tartışıp yazıya dökmelerini istiyor.

I. Yukarıda giriş ve sonuç bölümleri yazılmış bir paragraf verilmiştir. Yukarıda bu paragrafın karışık olarak verilen yardımcı düşünce cümlelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) I-II-III-IV
- b) IV-II-III-I
- c) IV-I-III-II
- d) II-IV-III-I
- e) II-III-IV-I

Etkinlik 16:

Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

Bilgisayarların eğitime çok sayıda olumlu katkısından bahsetmek mümkündür. Gelişen teknolojilerle birlikte insan yaşamının giderek dijitalleştiği günümüzde öğrencilerin ilgi ve isteklerini karşılayabilecek nitelikte öğretim programları tasarlamak ancak bilgisayarla mümkün olabilmektedir. Bilgisayarlar sayesinde öğrencileri akıllı ekranlardan mahrum etmeden öğretim malzemeleri tasarlanabilir, öğrenme süreci etkin şekilde gözlemlenebilir ve öğrenme okul sınırları dışına taşınabilir. Bu sayede, bilgisayarların diğer bir önemli faydası olan öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımı ortaya çıkmaktadır. Bilgisayarlı bir öğrenme ortamında öğrenciler yazılımları etkileşimli olarak kullanır, problemleri adım adım çözer, geri bildirimler ışığında hatalarını öğrenir. Bu anlamda bilgisayar _____

_____ . Açıkça görülmektedir ki, bilgisayarlar bugün olduğu gibi daha uzun yıllar eğitime yön verecektir.

I. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yukarıdaki paragrafın son yardımcı düşüncesi olabilir?

- a) matematik eğitiminin olmazsa olmazıdır.
- b) öğrencinin öğretmenle daha çok etkileşimini sağlar.
- c) öğrencinin sınavlarda hesaplamaları daha kolay yapmasını sağlar.
- d) öğrencinin bilgi ve becerilerini ön plana çıkaran bir köprü gibi görülebilir.
- e) öğrencinin tembelleşmesine neden olur.

Psikoloji tarihine bakıldığında, psikolojinin bilim olma kimliğine, fizik ile kurduğu bağ sayesinde ulaştığı görülür. Müller'den başlayarak, Helmholtz, Weber, Fechner ve en nihayet Wundt'a kadar uzanan yolda temel düşünce, bilincin fizik kanunlarını tespit etmektir. Bu düşüncenin altında yatan ise, Newton'un kanunlarının felsefede ele alınan temel konulara da uygulanabileceği düşüncesiydi. Soyut bir mekanizma olan zihin ile somut bir mekanizma olan bedenin etkileşip etkileşmediklerini, etkileşiyorlarsa bunun nasıl gerçekleştiğini çözmeye yönelik olarak yürütülen zihin-beden sorunu tartışması, felsefede uzun zamandır sürmekteydi. Descartes'in ele aldığı "ruh (zihin)-beden" sorununu fiziğin ilkelerini kullanarak açıklama düşüncesi, psikolojinin bilim olmasında önemli bir rol oynamıştır.

..... Duyum, algı, bellek, öğrenme vb. gibi bilincin öğelerini teşkil eden konuların pozitif bilimlerin yöntemleriyle çalışılmasındaki zorluk, bu durumun başlıca nedeni olmuştur. Bugün psikoloji artık bir yol ayrımındadır ve tercihini sosyal bilimden yana mı, yoksa pozitif bilimden yana mı kullanacağına karar vermelidir.

Kaynak: Korkman, H. (2019). Pozitif Bir Bilim Olarak Psikoloji. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(1), 345-357.

2. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yukarıdaki boşluğa en uygun yardımcı düşünce olabilir?

- Bu düşünce ile yola çıkan psikolojinin, sosyal bilim safına kayması fazla uzun sürmemiştir.
- Psikolojinin neden bir bilim olmadığı sorusu günümüzde bile henüz cevaplanmamıştır.
- Diğer taraftan, sosyoloji de psikoloji ile birlikte gelişen bir bilimdir.
- Psikoloji, eğitim alanında öğrenme ve gelişim psikolojisi alanlarını da kapsamaktadır.
- Dolayısıyla, psikoloji eğitimin temel taşlarından biridir.

Kendi kendini sabote etme aslında psikoloji biliminin iyi bildiği kavramlardan biridir. Bir çeşit "kişinin kendi kendine yaptığı olumsuz iç konuşmalar nedeniyle öz güveninin düşmesi ve kendini gerçekleştirmesinin engellenmesi hâli"dir. **I.** Kendini sabote etme hâli bazen kişilerin başarabileceklerinden kuşku duyduklarında benliklerini korumak amacıyla da başvurduğu bir savunma yolu olabiliyor. **II.** Kendini sabote etme mekanizmasını kullanan kişiler, performansları sonucu ortaya çıkan başarısızlık durumlarını yeteneklerinden ziyade performanslarındaki sorunlara bağlama eğilimi gösteriyorlar. **III.** Kendini sabote eden kişiler, hayallerinden dolayı pişmanlık duyuyor, ancak kendini sınırlayan alışkanlıkları yüzünden kıpırdayamamaktan şikâyet ediyorlar. **IV.** Bu kavram Berglas ve Jones tarafından ilk kez 1978 yılında şöyle tanımlanmış: "Bireyin bir işi ya da görevi yerine getirebilecek kapasitesi olmasına rağmen, söz konusu işi kotarabileceğine yönelik belirsizlik yaşaması ve yeterli kapasitede olmadığına ilişkin bahaneler bularak kendini haklı gösterme çabası.". **V.** Kendini sabote etme hâli içerisinde olan kişiler, yapılacak eylem öncesinde anksiyete, bitkinlik, stres gibi daha çok psikolojik belirtilerin sözel olarak ifade ederler.

Kaynak: Herkes Bilim ve Teknoloji sitesi Psikolog Selin Uçal'ın "Kendi kendini sabote edenlerden misiniz?" isimli yazısından düzenlenmiştir. <https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/toplum/kendi-kendini-sabote-edenlerden-misiniz>

3. Yukarıdaki paragrafta numaralandırılmış olan cümlelerden hangisi paragrafın düşünce akışını bozmaktadır?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV
- e) V

I. 2010 yılında yapılan bir araştırmaya göre sadece üç balık baykuşunun Akdeniz Bölgesi'nde yaşadığı tespit edildi.

II. Balık baykuşları 40-50 yıl öncesine kadar Orta Doğu'da İsrail, Irak, Ürdün ve Lübnan gibi ülkelerde yaşıyordu.

III. Türkiye'de ilk kayıtları 1800'lü yılların sonuna dayanan balık baykuşlarının 2010 yılına kadar az sayıda görüldüğü biliniyor.

IV. Günümüzde ise Asya'nın güneyinde Hindistan, Sri Lanka, Pakistan ve Tayland'da yaşamlarını sürdürüyorlar.

V. Ancak bu bölgelerde soylarının tükendiği biliniyor.

Kaynak: TUBİTAK Genç Bilim - Türkiye'nin Efsane Kuşu: Balık Baykuşu-Ayşenur Okatan'ın yazısından düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/turkiyenin-efsane-kusu-balik-baykusu>

4.Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki paragrafta yer alan cümlelerin doğru bir şekilde sıralanmış hâlidir?

- a) I-II-III-IV-V
- b) I-III-IV-II-V
- c) II-V-IV-III-I
- d) II-V-III-I-IV
- e) IV-V-III-II-I

Bir organizmanın genomu tüm yaşamı boyunca nispeten değişmeden kaldığı hâlde, fenotipi gelişimsel dönemine ya da değişen çevre koşullarına bağlı olarak zaman içinde değişebilir. Örneğin, böceklerin larva, pupa ve ergin safhalarında görünüşleri ve insanın çocukluk, ergenlik ve yaşlılık dönemindeki görünüşleri farklıdır. Bu tip değişiklikler organizmaların genomları değişmeksizin gelişimsel dönemlerinde meydana gelen farklı fenotipleridir. Diğer yandan, aynı genoma sahip çuha çiçeğinin 15-20 °C'de yetiştirildiğinde kırmızı renkte çiçekler verirken, 30-35 °C ve nemli bir yerde yetiştirildiğinde beyaz çiçekler vermesi ise çevre koşullarının genlerin işlevi üzerine etkisi olup fenotipi nasıl değiştirdiğine güzel bir örnektir. Sonuç olarak, _____

Kaynak: AÖF, Genetik (s. 5).

5. Aşağıda verilenlerden hangisi bu paragraf için yazılacak bir sonuç cümlesi olabilir?

- a) Genomlar genetikçiler tarafından oldukça sık çalışılan alanlardan biridir.
- b) Yaşam boyu sabit kaldığı için, bir organizma için genotip daha önemlidir.
- c) Bir organizmanın fenotipi çevre koşullarına göre fark gösterdiği için hastalıklara açıktır.
- d) Genotip ve fenotip farklı organizmaların genetiksel özelliklerini ifade etmek için kullanılır.
- e) Hayvanlar ve bitkiler arasında genetiksel açıdan benzerlikler bulunmaktadır.

15. yüzyılda kendisi de bir gök bilimci olan Uluğ Bey tarafından kurulan Semerkant Rasathanesi (Uluğ Bey Rasathanesi olarak da bilinir) dönemin en önemli rasathanelerinden biriydi.

I. Semerkant Rasathanesinde devrinin en büyük örneği olan bu sekstant dışında halkalı küre ve usturlap gibi astronomi aletleri vardı.

II. Uluğ Bey, Semerkant Rasathanesinde tutulum çemberinin eğikliğini yani Güneş'in yörünge düzlemi ile Ekvator düzlemi arasındaki açığı 23 derece 30 dakika ve 17 saniye olarak (bugün hesaplanan değerden 32 saniye daha farklı) hesaplamıştı.

III. Ayrıca Güneş'in yörünge hareketi sırasında başka bir yıldızla göre aynı konuma geldiği yöntem kullanılarak belirlenen bir yılın uzunluğunu bugün hesaplanan değerden %0,04 hatayla 365 gün 6 saat 10 dakika ve 8 saniye olarak bulmuştu.

IV. Bu sayede Güneş'in ve Ay'ın hareketleriyle ilgili kesinliği yüksek ölçümler yapmak mümkün olabiliyordu.

V. Semerkant Rasathanesinde yarıçapı yaklaşık 40 metre olan ve bir kısmı yerin altında bulunan bir sekstant yer alıyordu.

Kaynak: <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/gecmisin-gokyuzune-acilan-pencereleri-rasathaneler> adresinden düzenlenmiştir.

6. Yukarıda giriş bölümü yazılmış bir paragraf verilmiştir. Bu paragrafın karışık olarak verilen cümlelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) III-II-I-IV-V
- b) V-III-IV-II-I
- c) II-V-IV-III-I
- d) IV-V-III-I-II
- e) V-IV-I-II-III

Eylemlerimizi yönlendiren iki faktör vardır: Yapmamız gerekenler ve yapmayı istediklerimiz. Fiziksel ihtiyaçlarımızı karşılamak (yemek yemek, uyumak gibi) için yapmak zorunda olduğumuz eylemler dışında kalan etkinlikleri kendimiz yapmak istediğimiz için gerçekleştiriyoruz. Peki, beynimiz bu kendi tercihimiz olan süreçlere nasıl karar veriyor? Beynimizde ödül merkezi olarak adlandırılan bir bölüm bulunuyor. Bu merkez ulaşmak istediğimiz bir amaç ya da elde etmek istediğimiz bir nesne için zaman, enerji ve çaba sarf etmeye istekli olmamızı sağlıyor. Ödül olarak algıladığımız

bir durumla karşılaştığımızda beynimizde dopamin olarak isimlendirilen ve sinir hücrelerinin birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayan kimyasal bir madde salgılanıyor. Bu madde aynı zamanda yapmamız gereken etkinlikler için vücudu harekete geçiriyor._____.

Kaynak: <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/dopamin-kendini-odullendir> adresinden düzenlenmiştir.

7.Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen paragraf için yazılacak bir sonuç cümlesi olabilir?

- a) Beynin yapmak istediklerimiz ile yapmamız gerekenleri ayırt etmekte zorlanmaktadır.
- b) Beynin farklı bölümlerinden salgılanan dopaminin insan hareketlerindeki birçok farklı süreçte etkisi vardır.
- c) Yeterince dopamin salgısı üretememe, bireylerde depresyon ve anksiyete gibi sorunlara yol açabilmektedir.
- d) Dopamin maddesini dışarıdan sağlayacağımız besin maddelerinde de bulmak söz konusudur.
- e) Dopamin seviyesi yüksek bireyler toplum içinde daha mutlu ve enerjik bireyler olarak dikkati çekmektedir.

Sinemada yeni bir çağ olarak adlandırılan 1960'lı yıllarda yeni tekniklerin kullanıldığı büyük bütçeli yapımlar vizyona girdi. I. 1960 yılında Stanley Kubrick tarafından yönetilen "Spartaküs" ve George Pal'ın yönetmenliğini yaptığı "Zaman Makinesi" filmlerini toplamda 100 milyona yakın seyirci izledi. II. 1962 yılında ilk James Bond filmi olma özelliğine sahip "Dr. No" vizyona girdi. III. Ian Fleming'in kitabından uyarlanan ve Terence Young tarafından yönetilen filmde, 007 ajanı olan Sean Connery'nin yer aldığı araba takip sahnesinde arka projeksiyon yöntemi ilk kez kullanıldı. IV. Joseph L. Mankiewicz tarafından yönetilen "Kleopatra" (1963) filminde inşa edilen çekim setleri, filme konu olan olayların yaşandığı gerçek mekânlardan bile daha büyük olacak şekilde tasarlandı. V. Film, o döneme göre eşi benzeri görülmemiş bir bütçeyle, 37 milyon dolara çekildi.

Kaynak: <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/sinemada-yeni-hollywood-donemi-i-bolum> adresinden düzenlenmiştir.

8. Yukarıdaki paragrafta numaralandırılmış olan cümlelerden hangisi paragrafın düşünce akışını bozmaktadır?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV
- e) V

ÖZ DEĞERLENDİRME

Aşağıda ilk 4 ünite kapsamında kazanılması hedeflenen beceriler yer almaktadır. Her beceri için bir puan vererek kendinizi değerlendirin.

1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

Okuma Becerisi	1.	2.	3.	4.	5.
1. Bir metnin türünü ve hedef kitlesini belirleyebilirim.					
2. Bir metnin konusunu ve ana düşüncesini belirleyebilirim.					
3. Bir metnin yazılış amacını belirleyebilirim.					
4. Bir metinden istenilen bilgileri hızlı bir şekilde seçebilirim.					
5. Bir metnin yardımcı düşüncelerini belirleyebilirim.					
6. Bir metinden istenilen bilgileri detaylı bir şekilde okuyarak seçebilirim.					
7. Yüzeysel, seçici ve detaylı okuma arasındaki farkları ayırt edebilirim.					
Dinleme Becerisi	1.	2.	3.	4.	5.
8. Dinlediklerimin türünü ve hedef kitlesini belirleyebilirim.					
9. Dinlediklerimdeki konuyu ve ana düşüncüyü belirleyebilirim.					
10. Dinlediklerimdeki yardımcı düşünceleri belirleyebilirim.					
11. Dinlediğim metinlerden ihtiyaç duyduğum bilgileri seçebilirim.					
12. Metni detaylı bir şekilde dinleyerek istenilen bilgileri seçebilirim.					
13. Ana fikir için dinleme, seçici dinleme ve detaylar için dinleme arasındaki farkları ayırt edebilirim.					
Yazma Becerisi	1.	2.	3.	4.	5.
14. Paragrafı tanımlayabilirim.					
15. İyi bir paragrafın özelliklerini ayırt edebilirim.					
16. Yazılarımı bir konu ve ana fikir etrafında planlayabilirim.					
17. Yazılarımda düşüncüyü geliştirme yollarını kullanabilirim.					
18. Yazılarımı yardımcı düşünceler etrafında planlayabilirim.					
19. Yazılarımda bağdaşıklık ve tutarlılık sağlayabilirim.					
20. Bir metni bağlama uygun biçimde tamamlayabilirim.					
21. Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan iyi bir paragraf yazabilirim.					
22. Paragrafı bütünlük ilkesine göre düzenleyebilirim.					

YANITLAR

OKUMA

Etkinlik 1:

1. c
2. e
3. a
4. b
5. d

Etkinlik 2:

1. e
2. a
3. d
4. b
5. c

Etkinlik 3:

Hangi malzeme...	Cam Yünü (fiberglas)	Taş Yünü	Eksrüde Polistren Köpük	Ekspande Polistren Köpük	Poliüretan Köpük
1. dekorasyon ve zemin malzemesi altında kullanılmaktadır?				x	
2. XPS olarak da bilinir?			x		
3. %1-6 oranında yanmaya karşı dirençli malzemeye sahiptir?			x		
4. otomobil gövdelerinin yapımında kullanılır?	x				
5. doldurulup püskürtülerek uygulanır?					x
6. yangın malzemesi yalıtımı olarak da kullanılır?		x			
7. su buharı ile temas sonucu oluşur?				x	
8. karbondioksit ve pentan gazlarının birleşimi ile oluşur?					x
9. bükülebilir özelliğe sahiptir?	x				
10. inorganik bir ham madde kullanır?		x			

Etkinlik 4:

1. Y
2. D
3. Y
4. Y
5. D
6. D
7. Y
8. D
9. Y
10. D

Etkinlik 5:

Hangi enerji türü...	Güneş Enerjisi	Rüzgâr Enerjisi	Jeotermal Enerji	Hidrojen Enerjisi	Nükleer Enerji
1. dünya üzerinde bol miktarda bulunan ve temiz bir enerji türüdür?				x	
2. sıcak su üretiminde sıklıkla kullanılır?			x		
3. elektrik üretmek için su buharının türbin içinde kanatları döndürmesinde kullanılır?			x		
4. iki atom çekirdeğinin birleşmesi ile oluşan bir tepkime sonrası ortaya çıkar?	x				
5. atomların daha küçük atomlar üretmesi sonrası yüksek enerji ortaya çıkarır?					x
6. atmosferdeki hava hareketleri sonucu ortaya çıkar?		x			
7. için önümüzdeki yıllarda daha çok önem kazanması öngörülmektedir?				x	
8. bir akışkan yardımıyla suyu ısıtarak enerji üretir?					x
9. ısının borular aracılığıyla başka emilme sürecini içerir?	x				
10. hem kinetik hem de mekanik enerji kullanır?		x			

DİNLEME

Etkinlik 6:

1. c
2. b
3. e
4. a
5. d

Etkinlik 7:

1.

1. yaparak
2. olay örgüsü
3. oynayarak
4. uygulanarak
5. müzik dağırcığı
6. araç gereç hazırlığı

2.

1. b
2. c
3. a
4. a
5. b
6. c

Etkinlik 8:

1. b
2. d
3. a
4. b
5. c
6. e

Etkinlik 9:

1. eğitim
2. çıkan / gelen
3. göreceli / bireysel
4. meslek / iş
5. eleştirel
6. kültürlülük
7. katı
8. tüketilmesi
9. yollarını / yöntemlerini / tekniklerini

10. sınıf
- 11.öğretmen
- 12.güven
- 13.kendi / öz
14. birey

Etkinlik 10:

1. d
2. e
3. c
4. a
5. b

YAZMA

Etkinlik 11:

1. b (Özgün ana fikir cümlesi: Eğitimde dramanın uygulama boyutları incelendiğinde araç ve amaç olmak üzere iki biçimde kullanıldığı görülmektedir.)
2. e (Özgün ana fikir cümlesi: Aydınlanma, Avrupa'da ortaya çıkan birbirine bağlı felsefi, bilimsel ve toplumsal alanlarda oluşan bir düşünce hareketidir.)

Etkinlik 12:

Bir senaryo yazmak istemenizin pek çok nedeni olabilir. **(Cevap Anahtarı: cevaplar farklılık gösterebilir.)**

Göç hareketlerinin tarih boyunca çok farklı nedenleri ve boyutları olmuştur. **(Cevap Anahtarı: cevaplar farklılık gösterebilir.)**

Etkinlik 13:

1. b

(Özgün paragraf:

Yaşlı bakımının aile üyeleri arasında bölüşülmesi, aile üyelerinin tümünün bakım işine katılması bir kişinin tükenmişlik yaşamamasına yardımcı olur. Bu görev paylaşımı yoluyla yaşlı ile birlikte yaşanır, aile bütünlüğü korunur. Alınan önlemler aileyi parçalanmaktan korur. Yakınları tarafından bakım yaşlının enerjisini; hobilerini, arkadaş ilişkilerini, iletişimini ve sportif aktivitelerini eskiden olduğu gibi sürdürebilmesine olanak verecek biçimde harcamasını sağlar. Yaşlının ve yaşlı yakınının toplumdan izole hâle gelmesini önler, böylece kişinin memnuniyetini artırır. Bakım alan yaşlının ve yakınlarının yaşam kalitesini artırır.)

2. d

Etkinlik 14:

1. aksi takdirde
2. bu durumda
3. unutulmamalıdır ki
4. bu bağlamda

5. örneğin
6. ancak
7. bu nedenle

Etkinlik 15:

1. e

(Dr. Bregni, kendi geliştirdiği Tanımla-Edin-Oluştur (TEO) yöntemi ile oyunları kullanarak yabancı bir dil öğrenen öğrencilerin sözcük dağarcıklarını artırmayı, onlara dil bilgisi kurallarını benimsetmeyi ve söz konusu yabancı dilin ait olduğu kültürü tanıtmayı hedefliyor. Bunun için belirli oyun bölümleri için sözcük ve dil bilgisi alıştırmaları hazırlayıp bunları oyuna uyguluyor, oyun sonrası öğrencilerinden konuyu tartışıp yazıya dökmelerini istiyor. Yabancı dilde bilgisayar oyunu oynarken kurguya dâhil sözcük ve ifadeleri oyunun türüne göre işitsel ve görsel olarak algılamak mümkün. Bu sayede öğrenciler yabancı dil ile etkileşim kurabiliyor. Dr. Bregni özellikle 2009'dan sonra oyunların gerçekçi ortamları yansıtacak şekilde kurgulandığını ve gerek dil gerekse kültürel öğeler bakımından zenginleştirdiğini düşünüyor.)

Etkinlik 16:

1. d
2. a
3. d
4. c
5. d
6. e
7. b
8. a

Yararlanılan kaynaklar

<https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/toplum/genclerde-degisimin-anahtari-oluyoruz> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/mert-dumantepe-yolculukta-derin-ven-trombozundan-korkun-40529926> adresinden düzenlenmiştir.

Açıköğretim Fakültesi, Enerji ve Çevre. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Sosyal Psikoloji. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Enerji Analizi. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/istanbul-depremi-ile-ilgili-yeni-arastirma> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/neden-iyi-bir-dijital-medya-okuryazari-olmaliyim> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/istanbul-2021-de-unesco-yaratıcı-sehirler-konferansina-ev-sahipligi-yapacak> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/milli-sporcularimizdan-iki-dunya-sampiyonlugu>

adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/kis-mevsimi-modunuzu-dusurmesin> adresinden düzenlenmiştir.

Açıköğretim Fakültesi, Müzik ve Görsel Sanatlar Öğretimi - Müzik Öğretim Yöntemleri. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Geleneksel Enerji Kaynakları. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Eğitim Felsefesi, Felsefi Akımlar ve Eğitim. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

<https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/fizikuzay/uzayda-sanilandan-daha-az-madde-var> adresinden düzenlenmiştir.

Açıköğretim Fakültesi, Senaryo Yazarlığı. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Göç ve Göçmen Sorunları. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Çocuk ve Drama. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Sosyoloji. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Açıköğretim Fakültesi, Yaşlılarda Çatışma ve Stres Yönetimi. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

TUBİTAK- Bilim ve Teknik “Bilgisayar Oyunları Yabancı Dil Öğrenmeye Yardımcı Olabilir” Nurhude Baykal’ın yazısından düzenlenmiştir.

<http://www.bilimteknik.tubitak.gov.tr/makale/bilgisayar-oyunlari-yabanci-dil-ogrenmeye-yar-dimci-olabilir>

Baki, A. (2001). Bilişim teknolojisi ışığı altında matematik eğitiminin değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi, 149(1), 26-31.

Korkman, H. (2019). Pozitif Bir Bilim Olarak Psikoloji. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(1), 345-357

Herkes Bilim ve Teknoloji sitesi Psikolog Selin Uçal’ın “Kendi kendini sabote edenlerden misiniz?” isimli yazısından düzenlenmiştir.

<https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/toplum/kendi-kendini-sabote-edenlerden-misiniz>

TUBİTAK Genç Bilim - Türkiye’nin Efsane Kuşu: Balık Baykuşu-Ayşenur Okatan’ın yazısından düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/turkiyenin-efsane-kusu-balik-baykusu>

Açıköğretim Fakültesi, Genetik. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/gecmisin-gokyuzune-acilan-pencereleri-rasathaneler> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/dopamin-kendini-odullendir> adresinden düzenlenmiştir.

<http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/sinemada-yeni-hollywood-donemi-i-bolum> adresinden düzenlenmiştir.